

Renhållningsordning

Avfallsplan 2018-2022

Bilaga 1.

Miljöbedömning

Innehåll

Bakgrund	3
Bedömningsgrunder och avgränsning	3
Alternativ	5
Nollalternativ	5
Planalternativ.....	5
Miljöbedömning av mål i avfallsplanen	6
Klättra upp för i avfallstrappan	6
Förebygga resursslöseri	7
Minska hushållsavfallets farlighet	8
Sammanfattande miljöbedömning	9

Bakgrund

Avfallsplanen utgör tillsammans med avfallsföreskrifterna den kommunala renhållningsordningen som ska finnas för varje kommun enligt 15 kap 41 § miljöbalken (1998:808). Renhållningsordningen är politiskt styrande dokument för hur kommunen ska arbeta med hanteringen av avfall samt vilka rättigheter och skyldigheter kommuninvånare och verksamheter har. Avfallsplanen ska innehålla uppgifter om avfall inom kommunen och om kommunens åtgärder för att minska avfallens mängd och farlighet.

Enligt miljöbalken 6 kap samt föreskrifter från Naturvårdsverket (NSF 2006:6) ska även en strategisk miljöbedömning genomföras då kommunen upprättar en plan eller program som kan antas leda till betydande miljöpåverkan. Enligt miljöbalken 6 kap 2 § kan miljöeffekter både vara positiva och negativa, tillfälliga eller bestående och kumulativa eller inte kumulativa.

Syftet med en miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande för att främja en hållbar utveckling. Under 2017-2018 har Skellefteå kommun reviderat avfallsplanen och föreskrifter och därmed tagit fram ett nytt förslag till renhållningsordning för perioden 2018-2022. Därmed ska även en miljöbedömning genomföras.

Föreslagen avfallsplan bedöms inte ha någon negativ miljöeffekt på områden som beskrivs i miljöbalken 6 kap 2§ 1-6. Avgränsningen av miljöbedömningen innebär därför att ingen kompletterande miljökonsekvensbeskrivning uppförs.

Bedömningsgrunder och avgränsning

Eftersom avfallsplanen syftar till att främja en hållbar avfallshantering och ett hållbart samhälle är påverkan på människor och miljö i huvudsak positiv. Föreslagen avfallsplan bidrar till positiv miljöpåverkan genom att fokusera på tre visionära mål där avfallstrappan, resursslöseri och farligt avfall står i centrum.

Det ska finnas en beskrivning över hur avfallsplanen bidrar till att uppnå de nationella miljökvalitetsmålen. Under varje mål i avfallsplanen beskrivs hur dessa är kopplade till olika lokala, nationella och globala miljö och hållbarhetsmål. En beskrivning av de olika miljömålen kommer också att finnas i miljökonsekvensbeskrivningen likväl som i avfallsplanen.

Avfallsplanen beskriver inte vilka verksamhetsavfall som uppkommer eftersom kommunen inte har rådighet över hantering eller behandling över dessa avfall. Beskrivning av vad verksamheter har för förutsättningar med hushållsavfall och därmed jämförligt avfall beskrivs i renhållningsordningens föreskrifter.

Miljöpåverkan från de behandlingsanläggningar som finns i kommunen beskrivs inte i miljöbedömningen. Behandlingsanläggningarna som är i kommunal regi inkluderar miljöpåverkan i respektive verksamhetsbeskrivningar. Reglering av miljöpåverkan från

dessa anläggningar hanteras inom ramen för tillståndsprovning eller anmälan till tillsynsmyndighet samt tillsyn.

Alternativ

Nollalternativ

Enligt Miljöbalken ska det beskrivas hur miljöns sannolika utveckling skulle se ut om planen inte genomförs. Nollalternativet avser en situation som kan uppstå om föreslagen avfallsplan inte genomförs. Om inte förslaget till ny avfallsplan genomförs skulle föregående avfallsplan kvarstå och fortsätta gälla. Uppföljning av avfallsplanen med delmål 2016 visar därmed nollalternativet. Det kan då konstateras att med nollalternativet skulle ett viktigt verktyg saknas för att tydligt arbeta för minskade avfallsmängder och ökad återvinning av avfall och flera av de positiva effekter som beskrivs skulle riskera att utebli eller försenas.

Planalternativ

Föreslagen avfallsplan 2018-2022 planerar för en hållbar avfallshantering vilket bidrar till att kommunen har större chans att nå de lokala miljömålen och mer. För att de globala hållbarhetsmålen ska nås är det viktigt att alla drar sitt stå till stacken dels genom operativa förändringar, strategiska mål att jobba mot och dels en attitydförändring hos gemeneman. Avfallsplanen tar fokus på att klättra uppför avfallstrappan, minska resursslöseriet och att minska hushållsavfallets farlighet vilket ingår i definitionen av vad en avfallsplan ska innehålla. Målen bygger både vidare på tidigare avfallsplan och öppnar upp för nya områden. Främst inom förebyggande av avfall.

Processen med att ta fram föreslagen avfallsplan 2018-2022 har inkluderat två workshops. Till den första workshopen var representanter från några av kommunens förvaltningar och bolag, som arbetar med avfallsfrågor, inbjudna och utifrån den togs målen fram. Den andra workshopen inkluderade alla som kan bli berörda av avfallsplanen bland annat politiker, näringsliv, bostadsrättsföreningar, fastighetsbolag, kommunalanställda från olika delar av organisationen samt representanter för olika handikappförbund. Detta resulterade i föreslagen aktivitetsplan. Utöver detta har samråd hållits med tillsynsansvariga samt närmast berörda för att all information ska kännas relevant och framsynt.

Miljöbedömning av mål i avfallsplanen

Klättra upp för i avfallstrappan

Mål 1. Senast år 2022 ska mängden restavfall och matavfall minska till 135 kg/invånare och år från 196 kg/invånare och år (2016).

Målet innebär att mindre avfall kan skickas med transporter till förbränningsanläggning. Detta genererar färre transporter med fossila drivmedel, mindre mängd förbränningsavfall i form av aska och därigenom mindre mängder föroreningar i naturen. Minskningen av 61 kg/invånare och år baseras på mängden felsorterat material i restavfallet.

Målet kan kopplas till de nationella miljömålen *Begränsad klimatpåverkan*, *Frisk luft* och *Giftfri miljö*.

Positiv miljöpåverkan

Mål 2. Senast år 2022 ska nettomängden återbrukat material inklusive textilier öka till 11 kg/invånare och år från 5,4 kg/invånare och år (2016).

Att återanvända är att förlänga livslängden på en vara. Det är det näst översta steget i avfallstrappan och kan bidra till att minska konsumtion av nyproducerade varor, det är alltså en viktig pusselbit för att ändra konsumtionsmönster i samhället. Efter elavfall har textilier störst klimatpåverkan under sin livscykel. Av den anledningen är det viktigt att så mycket textilier som möjligt återanvänds och återinförs till kretsloppet igen. Det samma gäller med möbler, teknik och mycket annat. Genom att öka återanvändningen kan klimatpåverkan minska, inte bara genom att avfallet minskar då materialet återinförs i kretsloppet, utan även genom att minska energiförbrukning och uppkomsten av avfall vid utvinning av nya material och produktion av varor.

Målet kan kopplas till det nationella miljömålet *Begränsad klimatpåverkan* men främst till det globala hållbarhetsmålet *Hållbar konsumtion och produktion*.

Positiv miljöpåverkan

Mål 3. Invånarnas medvetenhet om avfallsförebyggande åtgärder och återbruk ska öka från år till år.

Ökad medvetenhet om avfallsförebyggande åtgärder innebär att miljöpåverkan med avseende på hela livscykler på varor kan minska. Att välja varor med mindre miljöpåverkan och konsumera på mer hållbara sätt kan bidra till att avfallsmängderna och miljöpåverkan från transporter minskar både på lokal och global nivå.

Målet kan kopplas till det nationella miljömålet *Begränsad klimatpåverkan* men främst till det globala hållbarhetsmålet *Hållbar konsumtion och produktion*.

Positiv miljöpåverkan

Mål 4. Andelen nedskräpning i stad och natur ska årligen minska.

Nedskräpning orsakar inte bara att invånare känner sig otrygga utan bidrar till globala miljöproblem så som plast i haven och farliga ämnen i naturen. Genom att minska nedskräpningen bidrar Skellefteå kommun till renare miljö och världshav, mindre utsläpp till luft genom städning av gator och torg samt en tryggare miljö för kommunens invånare.

Målet kan bland annat kopplas till de nationella miljömålen *Frisk luft*, *Giftfri miljö*, *Levande sjöar och vattendrag*, *Hav i balans och levande skärgård* och *God bebyggd miljö*.

Positiv miljöpåverkan

Förebygga resursslöseri

Mål 1. Senast år 2022 ska mängden insamlat matavfall öka till 69 kg/invånare och år från 52 kg/invånare och år (2016).

De 17 kg matavfall per invånare och år är direkt förflyttat från kärlet för restavfall. Detta innebär inte att matsvinnet ska öka eftersom matsvinn genererar avfall, utsläpp och föroreningar till mark innan det hamnar i hushållen. Målet innebär istället att det matsvinn som ändå uppkommer ska hamna i rätt kärl för att omhändertas på bästa sätt. Mindre matavfall i kärlet för restavfall ger mindre onödigt och energiineffektivt avfall som går till förbränning där det genererar avfall i form av aska. Istället ges möjligheten att generera biogas via Skellefteås biogasanläggning som används bland annat till lokaltrafiken och transporter av avfall.

Målet kan kopplas till det lokala miljömålet *Frisk luft*, samt de globala hållbarhetsmålen *Hållbara städer och samhällen* samt *Hållbar konsumtion och produktion*.

Positiv miljöpåverkan

Mål 2. Senast år 2022 ska mängden felsorterade förpackningar och tidningar i restavfallet minska till 42 kg/invånare och år från 80 kg/invånare och år (2016).

I det konsumtionssamhälle vi ser idag ökar avfallet från hushållen främst genom att antal förpackningar ökar. Genom att sortera ut förpackningar och tidningar kan materialet återvinnas och ersätta jungfruliga material för att bidra till ett minskat resursslöseri. Utsorteringen ger också att mindre onödigt avfall transporteras till förbränning och där genererar avfall i form av aska.

Målet kan kopplas till det lokala miljömålet *Frisk luft*, de nationella målen *Begränsad klimatpåverkan* och *Frisk luft* samt det globala hållbarhetsmålet *Hållbar konsumtion och produktion*.

Positiv miljöpåverkan

Mål 3. Senast år 2022 ska alla transporter för insamling av hushållsavfall vara fossilfri.

Skellefteå kommuns satsning på biogasdrivna fordon har gett resultat men fler fordon går att byta ut och utvecklingen av miljöbilar går framåt för varje år som går. Genom att få en 100 % fossilfri fordonsflotta till avfallshanteringen kan utsläppen från fossila bränslen minska och bidra till minskad klimatpåverkan.

Målet kan kopplas till det lokala miljömålet *Frisk luft*, de nationella miljömålen *Begränsad klimatpåverkan* och *Frisk luft* samt det globala målet *Hållbara städer och samhällen*.

Positiv miljöpåverkan

Minska hushållsavfallets farlighet

Mål 1. Senast år 2022 ska inget farligt avfall eller el-avfall förekomma i hushållets restavfall.

Först när 0 % av restavfallet utgörs av farligt avfall eller el-avfall kan miljöpåverkan sägas vara positiv. Att se till att detta avfall hamnar rätt vid sortering är därmed ytterst viktigt och bidrar inte bara till att mindre onödigt avfall hamnar till förbränning utan även till att föroreningar av förbränningsavfallet minskar. Om avfallet istället lämnas in till kommunens återvinningscentraler kan dessutom avfallet materialåtervinnas eller oskadliggöras.

Målet kan främst kopplas till det nationella målet *Giftfri miljö*.

Positiv miljöpåverkan

Mål 2. Senast år 2022 ska invånarnas attityd och medvetenhet kring farligt avfall och el-avfall ökat jämfört med 2016 års nivå.

Att vara informerad med fakta kring avfallets egenskaper och behandlingssätt kan aldrig vara negativt. Det är ytterst viktigt för att kunna göra medvetna val och därmed hjälpa kommunen med att nå Mål 1, Minska hushållsavfallets farlighet. En ökad medvetenhet och en informerad attityd till farligt avfall bedöms därför medföra en positiv miljöpåverkan.

Målet kan, liksom det tidigare målet, kopplas främst till det nationella målet *Giftfri miljö*.

Positiv miljöpåverkan

Sammanfattande miljöbedömning

Med den reviderade avfallsplanen ges verktyg och bättre förutsättningar för att, under de närmsta åren, bidra till ett mer hållbart samhälle. Utvecklingen av nya tekniker och lösningar på problem, som vi idag inte känner till, kommer ständigt ta oss framåt och det är en resa vi ser fram emot. De nya målen öppnar upp för möjligheter att jobba för beteendeförändrande åtgärder och samarbeten med andra aktörer på nya nivåer. Allt för att gå en ljus framtid till mötes.

Målen och förändringar i avfallsplanen bedöms som genomgående positiva vilket medför att en kompletterande miljökonsekvensbeskrivning inte anses behövas.

www.skelleftea.se/avfall